

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2016-02-10

VLL 2177-2015

2015-10-26

REV 41:3-2015

Landstingets revisorer

Landstingets revisorer. Uppföljande granskning av barn- och ungdomspsykiatri. Rapport nr 06/2015. Yttrande

Landstingets revisorer har den 26 oktober 2015 överlämnat missivet och rapporten "Uppföljande granskning av barn- och ungdomspsykiatri" till hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder.

Av missivet framgår att granskningen bland annat visar att tillgängligheten vid barn- och ungdomspsykiatri, BUP, i Västerbotten i flera år varit betydligt sämre än resten av landet, att det finns svårigheter att rekrytera vissa personalgrupper, att ledningssystemet är outvecklat och att det finns problem med den psykosociala arbetsmiljön.

Inledningsvis vill hälso- och sjukvårdsnämnden understryka att vi delar revisionens oro över att flera revisionsrapporter över tid har konstaterat brister inom verksamheten som inte har hanterats av tidigare ledning och som fått återverkningar för både patienter, anhöriga och medarbetare. Under senaste året har nuvarande ledning tagit ett nytt helhetsgrepp utifrån det uppdrag som numera gäller för BUP och presenterat en handlingsplan för att komma tillrätta med mångåriga brister.

Med utgångspunkt i granskningen har revisorerna lämnat ett antal rekommendationer till hälso- och sjukvårdsnämnden. Nedan är revisorernas rekommendationer (kursiva) och hälso- och sjukvårdsnämndens planerade åtgärder och kommentarer listade.

- **Lämna tydliga direktiv avseende BUP:s inriktning och uppdrag.**

Hälso- och sjukvårdsnämnden sätter utifrån landstingsplanen mål genom sin verksamhetsplan. Målen följs upp i delårsrapporter och årsrapporter. Nämndens verksamhetsplan går genom landstingsdirektörens verksamhetsplan och anvisningar till respektive verksamhetsområde och verksamhet. Utifrån de underlagen tar varje verksamhet fram en aktivitetsplan. I hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan för 2016 finns två mål avseende tillgänglighet till BUP.

Som en del av barn och ungdomspsykiatriens aktivitets- och verksamhetsplanering finns en beskrivning av basenhetens verksamhet och huvuduppdrag i dokumentet "Uppdragsbeskrivning för barn- och ungdomspsykiatri Västerbotten 2015". Där framgår det bland annat att barn- och ungdomspsykiatri Västerbotten är en specialistverksamhet som ger specialiserad och högspecialiserad vård till barn och ungdomar till och med 17 års ålder. Vidare framgår att BUP bedömer, utreder, vårdar och behandlar barn och ungdomar med måttliga till allvarliga psykiatriska problem. Det framgår också att verksamheten självständigt eller i samverkan med Umeå universitet ska bidra till utveckling av behandlingsmetoder och utvärdering av dess effekter och kostnader. Beskrivningen har fastställts av verksamhetsområdeschef inom ramen för verksamhetsplanering.

Det finns också ett dokument "Ansvarsfördelning första linjen – BUP avseende barn och unga med psykisk ohälsa i Västerbottens läns landsting" som har godkänts av verksamhetsområdeschef för primärvård och verksamhetsområdeschef för medicin där ansvarsfördelningen mellan BUP och första linjen klargörs. Syftet är att ge riktlinjer och stöd i handlägningsfrågor kring barn och unga med psykisk ohälsa.

2016-02-10

Det framgår bland annat vilken ansvarsfördelning som gäller mellan BUP och första linjen vid olika symtom.

- **Säkerställ att det finns strategier och handlingsplaner för att implementera nya arbetsmodeller, riktlinjer, vårdprogram, rutiner m.m. som beslutas för verksamheten. Säkerställ att riktlinjer är välförankrade i verksamheten och följs i praktiken.**

Uppdaterade länsgemensamma vårdprogram och nya administrativa rutiner införs enligt verksamhetschef systematiskt vid BUP och många av programmen och rutinerna är fullt ut implementerade med goda resultat. Signering av journal är en rutin som redan har förbättrats. De gemensamma rutiner, riktlinjer och vårdprogram som systematiskt införs kommer att innebära utmaningar vad gäller verksamhetskulturella förändringar. Hos barn- och ungdomspsykiatrins ledning finns en stor beslutsamhet i att de ska efterlevas och följas upp. Förankring sker i de gängse forum som finns, till exempel vid arbetsplatsträffar, läkarmöten och verksamhetens samverkansgrupp.

- **Säkerställ att ett ledningssystem färdigställs och används i verksamheten.**

BUP är väl förberedd för detta. De har utarbetat egna rutiner och har uppdaterade riktlinjer med mera och kan lägga in dokumenten i det uppdaterade ledningssystemet LITA som nyligen presenterats. En tidsplan för när respektive basenhet ska lägga in dokument i det centrala systemet är under utarbetande.

- **Se till att avvikelser som registreras i Avans används i syfte att utveckla verksamheten.**

BUP håller på att implementera nya rutiner för risk- och avvikelshantering. Arbetet är inte helt genomfört, men är på god väg. I de nya rutinerna ingår återrapport till berörd personal vid avvikelser samt att alla avvikelser och dess åtgärder ska rapporteras på arbetsplatsträffar och när det berör läkarna även på läkarmötet. I rutinerna ingår också en genomgång av ärenden i Avans med avvikelseutredare och medicinskt ledningsansvarig. BUP räknar med att förändringen i arbetssättet som nu genomförs ska leda till ökad patientsäkerhet på kliniken.

- **Säkerställ att förbättrad tillgänglighet vid nybesök inte ger upphov till en växande kö för utredning och behandling.**

BUP:s ledning har tagit fram en plan för besök, utredning och behandling som nu används i den dagliga planeringen. Planen ska säkerställa att ingen undanträngning eller intern köbildning uppstår. Daglig styrning av inflöden och planering säkerställer att suboptimering inte uppstår. Den tydliga ledningen i planeringen medför även den en minskad risk för oönskade förskjutningar av köer.

- **Säkerställ tillräckliga insatser för att rekrytera och behålla personal. Se till att det finns en strategi för personal- och kompetensförsörjning. Se till att denna strategi även innefattar åtgärder för att behålla och kompetensutveckla den befintliga personalen.**

Att rekrytera och behålla personal i kunskapstunga verksamheter är en utmaning då arbetsmarknaden för specialister av och till är väldigt god. För en verksamhet med barn- och ungdomspsykiatrins uppdrag måste en hel del kompetensutveckling ske inom ramen för verksamheten med den inriktning som verksamheten har behov av. Härav följer att uppdraget, specialistnivån, måste vara tydligt uttalad och

2016-02-10

kompetensutveckling och forskning måste ha bäring på detta uppdrag. Verksamheten har ett länsuppdrag och kraven att i vissa fall att tjänstgöra i hela länet ses över av ledningen. Användning av distansöverbyggande teknik ska ytterligare vidareutvecklas.

- **Utveckla uppföljningen av verksamheten vid BUP. Ställ exempelvis krav på att landstingsdirektören återkommer till nämnden med en skriftlig utvärdering av situationen vid BUP och förslag på åtgärder.**

Det pågår ett stort utvecklingsarbete inom BUP, vilket också framgår av granskningen, som kommer att följas fortlöpande av hälso- och sjukvårdsnämnden. En viss oro kan finnas över att utlovade förändringar av arbetssätt med koppling till tillgänglighet har utlovats under många år utan resultat. Hälso- och sjukvårdsnämnden är dock övertygad om att med det angreppssätt som ledningen för BUP tagit sig an alla dessa utmaningar så kommer resultaten att successivt förbättras. Men nämnden är också väl medveten om att nya arbetssätt som regel medför oro i alla organisationer, här är BUP inget undantag.

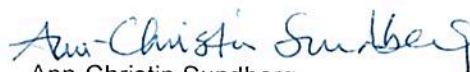
Hälso- och sjukvårdsnämnden vill därför att hälso- och sjukvårdsdirektören återkommer i maj med en skriftlig rapportering till nämnden om hur arbetet fortlöper inom BUP avseende kompetensförsörjning och kompetensutveckling, utveckling och resultat av nya riktlinjer och administrativa rutiner samt avvikelser inrapporterade i Avans. Till detta kommer hälso- och sjukvårdsnämnden också att månatligen följa tillgängligheten till besök och utredning samt följa upp övrig verksamhet inom ramen för del- och årsredovisningens rapportering av måluppfyllelse.

Om den nuvarande situationen inom BUP inte har förändrats inom första halvåret 2016 kommer hälso- och sjukvårdsnämnden att se över situationen och behovet av förändringar av barn- och ungdomspsykiatriens verksamhet och organisation.

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
Hälso- och sjukvårdsnämnden



Karin Lundström
Ordförande



Ann-Christin Sundberg
Hälso- och sjukvårdsdirektör